C/2025/3978

20.8.2025

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**της 8ης Ιουλίου 2025**

**σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Δανίας**

(C/2025/3978)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

**Γενικές παρατηρήσεις**

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263, που άρχισε να ισχύει στις 30 Απριλίου 2024, προσδιορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο έχει ως στόχο να προωθούνται τα υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά, η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και η ανθεκτικότητα μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και να προλαμβάνονται τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη ΣΛΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Ο κανονισμός προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο για τη δημοσιονομική πολιτική και τονίζει τη μεσοπρόθεσμη εστίασή της, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο που περιέχει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις του, για χρονικό διάστημα τεσσάρων ή πέντε ετών, ανάλογα με τη διάρκεια της εθνικής νομοθετικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών ([2]) στα εν λόγω σχέδια οφείλει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]), με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο ΜΑΑ παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη, με την οποία επιτυγχάνεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση, για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, ο ΜΑΑ ενισχύει την οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη, αποτελώντας παράλληλα την κινητήρια δύναμη για βιώσιμες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, προωθώντας ιδίως την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και καθιστώντας τις οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και

([1]) ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους· ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων· iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια· iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση· v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας· και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(3) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]) (στο εξής: κανονισμός REPowerEU), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν βοηθά να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ένωσης, αυξάνοντας παράλληλα την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Η Δανία πρόσθεσε ένα νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στο οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

(4) Στις 30 Απριλίου 2021 η Δανία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που παρατίθενται στο παράρτημα V. Στις 13 Ιουλίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Δανίας ([5]), η οποία τροποποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 2 στις 9 Νοεμβρίου 2023 με σκοπό την επικαιροποίηση της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη, καθώς και τη συμπερίληψη του κεφαλαίου για το REPowerEU ([6]). Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5, που να δηλώνει ότι η Δανία έχει επιτύχει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική επίτευξη προϋποθέτει ότι δεν έχει αναιρεθεί η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων για την ίδια μεταρρύθμιση ή επένδυση.

(5) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο, κατόπιν της σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Δανίας ([7]). Το σχέδιο υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2028 και θέτει δημοσιονομικό περιορισμό υπό μορφή μέγιστου ρυθμού αύξησης των καθαρών δαπανών για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών.

(6) Στις 26 Νοεμβρίου 2024, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2025, στην οποία η Δανία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2025, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([8]) στις 13 Μαΐου 2025 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 10 Μαρτίου 2025.

(7) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της ΕΕ κατά την επόμενη πενταετία. Σε αυτήν προσδιορίζονται οι τρεις επιταγές μετασχηματισμού της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης: i) καινοτομία· ii) απανθρακοποίηση και ανταγωνιστικότητα· και iii) ασφάλεια. Για να γεφυρωθεί το χάσμα καινοτομίας η ΕΕ έχει ως στόχο να ενισχύσει τη βιομηχανική καινοτομία, να στηρίξει την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω πρωτοβουλιών όπως η στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και την επέκτασή τους, και να προωθήσει την υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η κβαντική υπολογιστική. Στο πλαίσιο της επιδίωξης μιας πιο πράσινης οικονομίας, η Επιτροπή παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την οικονομικά προσιτή ενέργεια και μια συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, διασφαλίζοντας ότι η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια θα παραμείνει οικονομικά αποδοτική και φιλική προς την ανταγωνιστικότητα, ιδίως για τους ενεργοβόρους τομείς, και θα αποτελεί μοχλό ανάπτυξης. Για να μειωθούν οι υπερβολικές εξαρτήσεις και να αυξηθεί η ασφάλεια η Ένωση δεσμεύτηκε να ενισχύσει τις παγκόσμιες εμπορικές εταιρικές σχέσεις, να διαφοροποιήσει τις αλυσίδες εφοδιασμού και να διασφαλίσει την πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες και καθαρές πηγές ενέργειας. Οι προτεραιότητες αυτές υποστηρίζονται από οριζόντιους παράγοντες διευκόλυνσης, δηλαδή την κανονιστική απλούστευση, την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς, τη χρηματοδότηση της ανταγωνιστικότητας και μιας Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, την προώθηση δεξιοτήτων και ποιοτικών θέσεων εργασίας, και τον καλύτερο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ. Η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας ευθυγραμμίζεται με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της Επιτροπής, ώστε να δημιουργείται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Δανίας (ST 10154/2021).

([6]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 9ης Νοεμβρίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης, της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Δανίας (ST 14473/2023).

([7]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Δανίας (ΕΕ C, C/2025/654, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj).

([8]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2025, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(8) Το 2025 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με την εφαρμογή του ΜΑΑ. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι εν λόγω ειδικές ανά χώρα συστάσεις παραμένουν εξίσου σημαντικές για την αξιολόγηση των τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(9) Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις 2025 καλύπτουν τις βασικές προκλήσεις οικονομικής πολιτικής οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για την περίοδο 2019-2024.

(10) Στις 4 Ιουνίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2025 για τη Δανία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Δανίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Δανίας. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Δανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Δανίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για το 2030 ως προς την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

**Αξιολόγηση της ετήσιας έκθεσης προόδου**

(11) Στις 21 Ιανουαρίου 2025, το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών για τη Δανία: 5,0 % το 2025, 5,7 % το 2026, 3,8 % το 2027 και 2,9 % το 2028, που αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς ανάπτυξης που υπολογίστηκαν με το 2023 ως έτος αναφοράς, ήτοι 12,6 % το 2025, 18,9 % το 2026, 23,5 % το 2027 και 27,1 % το 2028. Στις 30 Απριλίου 2025 η Δανία υπέβαλε την οικεία ετήσια έκθεση προόδου ([9]), σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου 2025 αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Δανίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(12) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή συνέστησε στα κράτη μέλη να ενεργοποιήσουν την εθνική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 6ης Μαρτίου 2025. Κατόπιν αιτήματος της Δανίας στις 30 Απριλίου 2025, στις 8 Ιουλίου 2025 το Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση με την οποία επιτρέπει στη Δανία να αποκλίνει από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών και να τους υπερβεί ([10]).

(13) Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat ([11]), το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης της Δανίας αυξήθηκε από 3,3 % του ΑΕΠ το 2023 σε 4,5 % το 2024, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υποχώρησε από 33,6 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2023 σε 31,1 % στα τέλη του 2024. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών 3,3 % το 2024. Στην ετήσια έκθεση προόδου, η Δανία εκτιμά ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2024 ανήλθε σε 5,1 %. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών ήταν μικρότερη απ' ότι στην ετήσια έκθεση προόδου. Η διαφορά μεταξύ των υπολογισμών της Επιτροπής και των εκτιμήσεων των εθνικών αρχών οφείλεται στο γεγονός ότι η Επιτροπή εκτιμά ότι η κυκλική συνιστώσα των δαπανών για επιδόματα ανεργίας είναι υψηλότερη. Η διαφορά εξηγείται από τις διαφορές στη μεθοδολογία, καθώς η Δανία χρησιμοποιεί εθνική μέθοδο (αντί της μεθόδου που έχει συμφωνηθεί από κοινού) η οποία στηρίζεται σε άλλα δεδομένα και όχι στην έρευνα εργατικού δυναμικού. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([12]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν συσταλτικός, ίσος με 0,5 % του ΑΕΠ, το 2024.

([9]) Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2025 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2025, που επιτρέπει στη Δανία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής) (ΕΕ C, C/2025/3963, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj).

([11]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22.4.2025.

([12]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

(14) Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση προόδου, το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές της Δανίας προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ σε 2,3 % το 2025, ενώ ο πληθωρισμός βάσει του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή (στο εξής: ΕνΔΤΚ) προβλέπεται να ανέλθει σε 2,0 % το 2025. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 3,6 % το 2025 και κατά 2,0 % το 2026, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 1,6 % το 2025 και 1,5 % το 2026.

(15) Στην ετήσια έκθεση προόδου, το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί στο 0,8 % του ΑΕΠ το 2025, ενώ ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 30,0 % έως τα τέλη του 2025. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 8,2 % το 2025. Στις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης υπολογίζεται στο 1,5 % του ΑΕΠ το 2025. Η αύξηση του πλεονάσματος το 2025 αντανακλά κυρίως τις υψηλότερες καθαρές πρωτογενείς δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των αμυντικών δαπανών, και τα χαμηλότερα έσοδα, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από τη φορολογία των αποδόσεων των συνταξιοδοτικών ταμείων. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 10,0 % το 2025. Αυτές οι υψηλότερες προβολές αύξησης των καθαρών δαπανών σε σύγκριση με την ετήσια έκθεση προόδου οφείλονται στις διαφορετικές παραδοχές όσον αφορά την κυκλική συνιστώσα των επιδομάτων ανεργίας, καθώς και τα αποτελέσματα βάσης. Η διαφορά μεταξύ του πλεονάσματος της γενικής κυβέρνησης όπως προβλέπεται από την Επιτροπή και από τη Δανία οφείλεται στη χαμηλότερη εκτίμηση της Επιτροπής ως προς τις δημόσιες δαπάνες, ιδίως τις αμυντικές δαπάνες, όπου το προφίλ των δαπανών ακόμη δεν έχει ακόμη προσδιοριστεί πλήρως. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι επεκτατικός, ίσος με 2,6 % του ΑΕΠ, το 2025. Ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 29,7 % έως τα τέλη του 2025.

(16) Δαπάνες γενικής κυβέρνησης ύψους 0,0 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2025, έναντι λιγότερου από 0,1 % του ΑΕΠ το 2024, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο και στο χρέος της γενικής κυβέρνησης της Δανίας.

(17) Οι αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στη Δανία ανήλθαν στο 1,2 % του ΑΕΠ το 2021, στο 1,2 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 1,8 % του ΑΕΠ το 2023 ([13]). Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι δαπάνες για την άμυνα προβλέπεται να διαμορφωθούν στο 2,1 % του ΑΕΠ το 2024 και στο 3,0 % του ΑΕΠ το 2025. Αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 1,8 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Η περίοδος κατά την οποία ενεργοποιείται η εθνική ρήτρα διαφυγής (2025-2028) επιτρέπει στη Δανία να ιεραρχήσει εκ νέου τις δημόσιες δαπάνες ή να αυξήσει τα δημόσια έσοδα, έτσι ώστε οι υψηλότερες αμυντικές δαπάνες σε διαρκή βάση να μην υπονομεύσουν τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα.

(18) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες στη Δανία προβλέπεται να αυξηθούν κατά 10,0 % το 2025 και κατά 13,6 % αθροιστικά το 2024 και το 2025. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών δαπανών της Δανίας το 2025 προβλέπεται να είναι υψηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησής τους και να αντιστοιχεί σε απόκλιση ([14]) 2,1 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2024 και 2025 εξεταστούν μαζί, ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται επίσης να είναι υψηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης, σημειώνοντας απόκλιση ίση με 0,5 % του ΑΕΠ. Ωστόσο, η προβλεπόμενη απόκλιση εμπίπτει στην ευελιξία της εθνικής ρήτρας διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβολές για τις αμυντικές δαπάνες.

(19) Η ετήσια έκθεση προόδου δεν περιλαμβάνει δημοσιονομικές προβολές πέραν του 2025. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής προβλέπουν πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης ύψους 0,6 % του ΑΕΠ το 2026. Η μείωση του πλεονάσματος το 2026 αποτυπώνει κυρίως την αύξηση των δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των αμυντικών δαπανών. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 5,4 % το 2026. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι επεκτατικός, ίσος με 0,7 % του ΑΕΠ, το 2026. Σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ θα μειωθεί στο 29,4 % έως τα τέλη του 2026.

**Βασικές προκλήσεις πολιτικής**

(20) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να ολοκληρωθεί η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το

([13]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG). Λόγω μεθοδολογικών διαφορών μεταξύ των ορισμών της COFOG και του ΝΑΤΟ, οι δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό της COFOG ενδέχεται να διαφέρουν από τις δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό του ΝΑΤΟ.

([14]) Από το 2026 τα στοιχεία αυτά θα εμφανίζονται στον λογαριασμό ελέγχου που θεσπίζεται με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

REPowerEU, προκειμένου να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Δανίας μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «NextGenerationEU — Ο δρόμος προς το 2026», η οποία εκδόθηκε στις 4 Ιουνίου 2025, αποσαφηνίζει το εφαρμοστέο χρονοδιάγραμμα για τη λήξη του μηχανισμού και παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη για τη βελτιστοποίηση της εφαρμογής του έως τις 31 Αυγούστου 2026, μεταξύ άλλων σχετικά με τον τρόπο περαιτέρω εξορθολογισμού των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), καθορίζει τις βασικές επιλογές που πρέπει να εξεταστούν κατά την αναθεώρησή τους, και τονίζει τη σημασία του προσεκτικού κοινού σχεδιασμού ενόψει της υποβολής των τελευταίων αιτήσεων πληρωμής το 2026. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία ανάληψη ιδίας ευθύνης για την επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(21) Η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), έχει επιταχυνθεί στη Δανία. Είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη διασφάλιση της ταχείας εφαρμογής των εν λόγω προγραμμάτων, ενώ παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους επιτόπου. Η Δανία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης, με παράλληλη ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ωστόσο, υπάρχει ακόμη περιθώριο αναβάθμισης των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών, με γνώμονα και τις ανισότητες μεταξύ των αστικών και αγροτικών περιοχών. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, η Δανία οφείλει —στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των ταμείων της πολιτικής συνοχής— να επανεξετάσει κάθε πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2024. Οι προτάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν την 1η Απριλίου 2025 ([15]) παρατείνουν την προθεσμία για την υποβολή αξιολόγησης —για κάθε πρόγραμμα— των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης επανεξέτασης πέραν της 31ης Μαρτίου 2025. Παρέχουν επίσης δυνατότητες ευελιξίας για την επιτάχυνση της υλοποίησης των προγραμμάτων και κίνητρα για τα κράτη μέλη ώστε να διαθέσουν πόρους σε πέντε στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας της Ένωσης, και συγκεκριμένα την ανταγωνιστικότητα στις στρατηγικές τεχνολογίες, την άμυνα, τη στέγαση, την ανθεκτικότητα των υδάτων και την ενεργειακή μετάβαση, καθώς και σε επενδύσεις για δεξιότητες σε τομείς προτεραιότητας, διατηρώντας παράλληλα στα προγράμματα του ΕΚΤ+ την έμφαση στα άτομα που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση.

(22) Η πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) παρέχει την ευκαιρία για επενδύσεις σε μια βασική στρατηγική προτεραιότητα της ΕΕ μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της. Η STEP διοχετεύεται μέσω 11 υφιστάμενων ταμείων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να συμβάλουν και αυτά στο πρόγραμμα InvestEU για τη στήριξη επενδύσεων σε τομείς προτεραιότητας. Η Δανία θα μπορούσε να αξιοποιήσει με βέλτιστο τρόπο τις πρωτοβουλίες αυτές για να στηρίξει την ανάπτυξη ή την παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών.

(23) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις στις οποίες ανταποκρίνονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ, η Δανία θα πρέπει να αντιμετωπίσει επαρκώς τις εναπομένουσες προκλήσεις που σχετίζονται με την καινοτομία και την ανάπτυξη, την απανθρακοποίηση και τη βιωσιμότητα της οικονομίας, την έλλειψη και την αναντιστοιχία δεξιοτήτων και τη στέγαση.

(24) Τα επίπεδα παραγωγικότητας στη Δανία είναι από τα υψηλότερα στην ΕΕ. Ωστόσο, διευρύνεται το χάσμα παραγωγικότητας μεταξύ των μεγάλων επιχειρήσεων και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την ύπαρξη αδυναμιών στον βαθμό διάδοσης των τεχνολογικών εξελίξεων. Επιπλέον, οι επενδύσεις στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης συγκεντρώνονται σε λίγες μεγάλες εταιρείες. Η διευκόλυνση της διάδοσης των τεχνολογιών και η αύξηση της συνεργασίας μεταξύ μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων, ιδίως σε τομείς με προοπτικές ανάπτυξης, όπως η κβαντική υπολογιστική, οι διαστημικές τεχνολογίες και η άμυνα, έχουν την προοπτική να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή περισσότερων εταιρειών σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και να αυξήσουν την παραγωγικότητα σε εταιρείες όλων των μεγεθών. Παρά την πρόσφατη πρόοδο που έχει επιτευχθεί, η βελτίωση της πρόσβασης σε επιχειρηματικά κεφάλαια και ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, σε συνδυασμό με τη βελτίωση των συνθηκών πλαισίου για τις αρχικές δημόσιες προσφορές, θα μπορούσε να συμβάλει στην τόνωση των επενδύσεων σε καινοτόμες εταιρείες και να στηρίξει την επέκταση των δραστηριοτήτων.

(25) Η Δανία έχει δεσμευτεί να επιτύχει φιλόδοξους στόχους για το κλίμα και την ενέργεια. Η χώρα πρωτοστατεί στη χρήση και την παραγωγή τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, ιδίως αιολικής ενέργειας και τεχνολογιών δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα. Η Δανία έχει εξαιρετικό ποσοστό διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο μείγμα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας: το 2024, το 88 % της ηλεκτρικής ενέργειας της Δανίας προερχόταν από ανανεώσιμες πηγές, ενώ η αιολική ενέργεια αντιστοιχούσε στο 58 %. Παρά τα επιτεύγματα αυτά, πρόσφατοι διαγωνισμοί για πρόσθετη υπεράκτια αιολική δυναμικότητα τουλάχιστον 3 γιγαβάτ στη Βόρεια Θάλασσα δεν κατάφεραν να προσελκύσουν ενδιαφέρον από φορείς υλοποίησης, γεγονός που στη συνέχεια οδήγησε στην ακύρωση διαγωνισμών για επιπλέον 3 γιγαβάτ υπεράκτιας αιολικής ενέργειας στα δανικά χωρικά ύδατα. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την ανάγκη ύπαρξης υποστηρικτικού

([15]) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης [COM (2025) 123 final].

περιβάλλοντος για τις εταιρείες του συγκεκριμένου τομέα, καθώς και την ανάγκη πιθανού επανασχεδιασμού των όρων του διαγωνισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, στις 19 Μαΐου 2025 εξαγγέλθηκε πολιτική συμφωνία σχετικά με «διαγωνισμούς συμβάσεων-πλαισίου για τρία αιολικά πάρκα», η οποία προβλέπει επερχόμενους διαγωνισμούς για έργα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας, όπου θα δικαιούνται κρατική στήριξη τουλάχιστον 3 γιγαβάτ πρόσθετης δυναμικότητας. Επιπλέον, η Δανία θα επωφεληθεί από την ταχεία εφαρμογή των συστάσεων τις οποίες εξέδωσε η εθνική ομάδα ενεργειακής κρίσης (NEKST) με σκοπό τον εξορθολογισμό και την επίσπευση των διαδικασιών έκδοσης αδειών και των διοικητικών διαδικασιών για την ανάπτυξη χερσαίων έργων αιολικής και ηλιακής ενέργειας.

(26) Η ηλεκτρική ενέργεια αντιπροσώπευε περίπου το ένα πέμπτο της τελικής κατανάλωσης ενέργειας της χώρας το 2023, ποσοστό που έχει παραμείνει σχετικά σταθερό κατά την τελευταία δεκαετία. Το υψηλό ποσοστό ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο μείγμα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της Δανίας σημαίνει ότι υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες περαιτέρω εξηλεκτρισμού σε όλους τους τομείς, γεγονός που συμβάλλει στη μείωση των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και δίνει τη δυνατότητα στους καταναλωτές να αποκομίσουν τα οφέλη της οικονομικά προσιτής παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η υψηλότερη εγχώρια ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας ενισχύει επίσης το μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό ενδιαφέρον των φορέων υλοποίησης να επεκτείνουν τη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, προωθώντας έτσι περαιτέρω επενδύσεις και ανάπτυξη στον τομέα της καθαρής ενέργειας. Για να επιτευχθούν υψηλότερα ποσοστά εξηλεκτρισμού και διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, είναι αναγκαίο να αναβαθμιστεί το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και να προωθηθούν καθαρές λύσεις ευελιξίας τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς, όπως η αποθήκευση, η κατανεμημένη παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και η απόκριση στη ζήτηση. Τον Δεκέμβριο του 2024, μια θεματική ομάδα εργασίας της ομάδας NEKST εξέδωσε συστάσεις για την επιτάχυνση της επέκτασης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας. Επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία σχετικά με ορισμένες από τις εν λόγω συστάσεις, στην οποία προσδιορίζονται τρεις τομείς όπου θα μπορούσαν να απλουστευθούν οι διαδικασίες έκδοσης αδειών για υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας. Ενώ οι δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στη συμφωνία αποτελούν θετικό βήμα προόδου, εξακολουθεί να έχει καθοριστική σημασία η ταχεία εφαρμογή ενός ευρύτερου συνόλου συστάσεων της NEKST, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η διαχείριση του δικτύου θα είναι σε θέση να καλύψει τις μελλοντικές ανάγκες με υψηλότερη εγκατεστημένη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και υψηλότερη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας. Όσον αφορά την ευελιξία, η Δανία θα μπορούσε να προωθήσει περαιτέρω την αποθήκευση ενέργειας που ανήκει στους τελικούς καταναλωτές και τη συμμετοχή σε κατανεμημένους ενεργειακούς πόρους και σε υπηρεσίες εξισορρόπησης και ευελιξίας.

(27) Ο αγροτικός τομέας της Δανίας είναι μία από τις κύριες πηγές εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της χώρας που καλύπτονται από τον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών ([16]). Οι πρακτικές εντατικής γεωργίας προκαλούν επίσης υπερβολική έκπλυση και απορροή θρεπτικών ουσιών από τους αγρούς, γεγονός που έχει σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία του εδάφους και στα υδάτινα και θαλάσσια οικοσυστήματα. Επομένως, η αύξηση της βιωσιμότητας του αγροδιατροφικού τομέα είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων για το κλίμα, καθώς και για την αποκατάσταση της υποβαθμισμένης βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Στις 18 Νοεμβρίου 2024 η κυβέρνηση κατέληξε σε ευρεία πολιτική συμφωνία για μια «Πράσινη Δανία» με τα περισσότερα κόμματα της αντιπολίτευσης. Τα μέτρα που περιγράφονται στη συμφωνία, τα οποία συμπληρώνονται από άλλες πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου της Δανίας για την κοινή γεωργική πολιτική και του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αποσκοπούν στη βελτίωση της βιώσιμης χρήσης και διαχείρισης της γης στη χώρα. Η ταχεία εφαρμογή και θέσπιση των συμφωνηθέντων μέτρων έχει πλέον καίρια σημασία για την επίτευξη των φιλόδοξων κλιματικών και περιβαλλοντικών στόχων που ορίζονται στη συμφωνία, καθώς και για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

(28) Παρά τις πρόσφατες προσπάθειες, η Δανία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά τη μετάβαση σε μια ισχυρότερη κυκλική οικονομία και την ενίσχυση των πολιτικών της για τη διαχείριση των αποβλήτων. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat, η χώρα έχει τον δεύτερο υψηλότερο κατά κεφαλή όγκο απορριμμάτων τροφίμων και αστικών αποβλήτων που παράγονται στην ΕΕ, ενώ το ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών και το ποσοστό ανακύκλωσης αστικών αποβλήτων εξακολουθούν να βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ, χωρίς σαφή ένδειξη ανοδικής τάσης. Η μετάβαση σε ένα σύστημα χωριστής συλλογής για όλες τις ροές αποβλήτων στους περισσότερους δήμους της Δανίας και η επιβολή αυστηρότερων κανόνων για τη διαχείριση των εμπορικών αποβλήτων από τον Ιανουάριο του 2025 αποτελούν θετικά βήματα προόδου. Επιπλέον, το σχέδιο δράσης που εκπόνησε η Δανία το 2021 για μια κυκλική οικονομία περιλαμβάνει σειρά μέτρων πρόληψης και διαχείρισης αποβλήτων σε ολόκληρη την κυκλική αξιακή αλυσίδα. Ωστόσο, απαιτείται πρόσθετη δράση, ιδίως για τη μείωση της παραγωγής και της αποτέφρωσης αποβλήτων, την αντικατάσταση της αποτέφρωσης αποβλήτων με πιο φιλικές προς το περιβάλλον πηγές παραγωγής θερμότητας στα εθνικά συστήματα τηλεθέρμανσης, και την ενίσχυση του ποσοστού συλλογής και ανακύκλωσης των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

(29) Η αγορά εργασίας της Δανίας είναι περιορισμένη και συνδέεται με ορισμένες ελλείψεις και αναντιστοιχίες δεξιοτήτων, γεγονός που ενδεχομένως εμποδίζει την απασχόληση και την ανάπτυξη. Οι ελλείψεις δεξιοτήτων είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες σε ορισμένα επαγγέλματα υγείας, σε άτομα εξειδικευμένα στις ΤΠΕ, σε ειδικευμένους εργαζομένους στον κατασκευαστικό τομέα και σε άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των τομέων που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση. Για την αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων, η Δανία αξιοποίησε την εισροή αλλοδαπών εργαζομένων τα τελευταία χρόνια. Θα μπορούσε να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων δεξιοτήτων με την αποτελεσματική αντιμετώπιση των ανισοτήτων όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο και την κατάρτιση. Το ποσοστό των

([16]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/857 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Απριλίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/842 σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού, και του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ΕΕ L 111 της 26.4.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj).

ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο αυξάνεται τα τελευταία χρόνια και είναι πλέον υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Η αντιστροφή αυτής της τάσης θα μπορούσε να συμβάλει στην τόνωση της προσφοράς εργατικού δυναμικού και ενδεχομένως στη μείωση της έλλειψης δεξιοτήτων.

(30) Τα τελευταία χρόνια, η κατασκευή κατοικιών μη κερδοσκοπικής στέγασης δεν προχωρά σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό. Το υψηλό κόστος κατασκευής, οι υψηλές τιμές για τις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες και ο υψηλός βαθμός κανονιστικής ρύθμισης των αγορών ενοικίασης κατοικιών έχουν οδηγήσει σε ένα διαρκές πρόβλημα έλλειψης οικονομικά προσιτής στέγασης σε μεγάλες αστικές περιοχές και σε μεγάλη διάρκεια αναμονής για μη κερδοσκοπική στέγαση. Εν μέρει λόγω των παραπάνω, σημαντικό ποσοστό των νοικοκυριών, συμπεριλαμβανομένων πολλών νέων που ζουν μόνοι, αντιμετωπίζουν υψηλό κόστος στέγασης. Η κατασκευή κατοικιών μη κερδοσκοπικής στέγασης ενδέχεται να αυξηθεί εάν το ανώτατο όριο του κόστους κατασκευής συνάδει περισσότερο με τις τιμές της αγοράς.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Δανία να λάβει μέτρα το 2025 και το 2026 προκειμένου:

1. Να ενισχυθούν οι συνολικές δαπάνες για την άμυνα και την ασφάλεια και η ετοιμότητα, παράλληλα δε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του χρέους σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 6ης Μαρτίου 2025. Να τηρήσει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025, αξιοποιώντας παράλληλα το περιθώριο βάσει της εθνικής ρήτρας διαφυγής για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες.

2. Λαμβανομένων υπόψη των ισχυουσών προθεσμιών για την έγκαιρη ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, να διασφαλίσει την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU. Να επιταχύνει την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ, ΤΔΜ, ΕΚΤ+), αξιοποιώντας, κατά περίπτωση, τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενδιάμεση επανεξέταση. Να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο τα μέσα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών που παρέχονται από το πρόγραμμα InvestEU και την πλατφόρμα «Στρατηγικές Τεχνολογίες για την Ευρώπη», με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Να αντιμετωπίσει το χάσμα παραγωγικότητας μεταξύ μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων με τη στήριξη των ΜΜΕ ώστε να καινοτομούν και να υιοθετούν νέες τεχνολογίες, ιδίως σε τομείς με προοπτικές ανάπτυξης. Να ενισχύσει τις καινοτόμες επιχειρήσεις βελτιώνοντας την πρόσβαση σε επιχειρηματικά κεφάλαια και ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια και τις συνθήκες-πλαίσιο για τις αρχικές δημόσιες προσφορές.

4. Να μειώσει την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα στηρίζοντας την παραγωγή και χρήση καθαρής και αποδοτικής ενέργειας και επιταχύνοντας τον εξηλεκτρισμό σε όλους τους τομείς. Να αντιμετωπίσει τις αυξανόμενες ανάγκες ζήτησης και ευελιξίας παρέχοντας κίνητρα για την υλοποίηση των αναβαθμίσεων του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτούνται σε επίπεδο μεταφοράς και διανομής, και προωθώντας την απόκριση στη ζήτηση, την αποθήκευση ενέργειας και άλλες καθαρές λύσεις ευελιξίας. Σύμφωνα με τα προγραμματισμένα μέτρα, να μειώσει την ένταση των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων. Να ενισχύσει τις πολιτικές κυκλικής οικονομίας και διαχείρισης αποβλήτων με την προώθηση της πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων και της επαναχρησιμοποίησης των αστικών και άλλων αποβλήτων, την αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης, τη μείωση της σπατάλης τροφίμων και τη μετάβαση από την αποτέφρωση των αστικών αποβλήτων για την παραγωγή θερμότητας στη χρήση καθαρότερων πηγών.

5. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις δεξιοτήτων για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας πιο εντατικά μέτρα για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση και για τη διασφάλιση της παροχής και της απόκτησης των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Να εφαρμόσει μέτρα για τη βελτίωση της οικονομικής προσιτότητας της στέγασης.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 2025.

*Για το Συμβούλιο*

*Η Πρόεδρος*

S. LOSE